

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้ดำเนินการสำรวจการประกอบการขนส่งด้วยรถโดยสารประจำทางขึ้นเป็นครั้งแรกในปี 2532 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินกิจการของผู้ประกอบการเฉพาะที่ได้รับใบอนุญาตประกอบการเดินรถ โดยสารประจำทางทั่วประเทศ และเพื่อให้มีข้อมูลที่สมบูรณ์มากขึ้น สำนักงานสถิติแห่งชาติจึงได้จัดทำการสำรวจดังกล่าวในส่วนของผู้ประกอบการรถร่วมขึ้นอีกในปี 2533 ต่อมาในปี 2537 ได้ทำการสำรวจทั้งในส่วนของผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตฯ และผู้ประกอบการรถร่วมในคราวเดียวกัน และกำหนดจะทำการสำรวจเป็นประจำทุก 5 ปี ทั้งนี้เพื่อให้มีข้อมูลที่ต่อเนื่องสำหรับใช้ประโยชน์ในการจัดทำบัญชีประชาชาติ มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดและการจัดทำตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต ตลอดจนใช้ประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายและวางแผนปรับปรุงกิจการขนส่งด้วยรถโดยสารประจำทางต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ

1. โครงสร้างการประกอบการขนส่งด้วยรถโดยสารประจำทาง
2. ลักษณะการดำเนินกิจการของผู้ประกอบการ
3. รายรับและค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการ
4. จำนวนพนักงานที่ปฏิบัติงานและค่าตอบแทนแรงงาน
5. ประเภทและมูลค่าสินทรัพย์ที่มี
6. ปัญหาในการประกอบกิจการและความช่วยเหลือที่ต้องการจากรัฐ

1.3 กลุ่มรวม

กลุ่มรวมสถานประกอบการ/ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งด้วยรถโดยสารประจำทาง และผู้ประกอบการรถร่วมที่นำรถมาวิ่งบริการในเส้นทางของผู้ประกอบการอื่นที่ได้รับใบอนุญาตฯ ในหมวดการเดินรถที่ 2, 3 และ 4 ที่ราชอาณาจักร

หมวด 2 เป็นเส้นทางเดินรถโดยสารที่มีจุดเริ่มต้นจากกรุงเทพฯ ไปยังส่วนภูมิภาค

หมวด 3 เป็นเส้นทางเดินรถระหว่างจังหวัด หรือคาบเกี่ยวระหว่างจังหวัดในภูมิภาค

หมวด 4 เป็นเส้นทางเดินรถระหว่างอำเภอ หมู่บ้าน หรือเขตชุมชนในจังหวัด

1.4 คำนิยาม

1. ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งด้วยรถโดยสารประจำทาง หมายถึง ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งด้วยรถโดยสารในเส้นทางที่กำหนดโดยกรมการขนส่งทางบก ทั้งนี้ผู้ได้รับใบอนุญาตฯ จะมีรถของตนเองหรือไม่ก็ได้
2. ผู้ประกอบการรถร่วม หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลไม่ว่าจะดำเนินการในรูปแบบใดก็ตามที่นำรถโดยสารไปขอวิ่งร่วมในเส้นทางเดินรถ ซึ่งผู้อื่นได้รับใบอนุญาต ทั้งนี้ไม่ว่าจะมีข้อตกลงในการวิ่งร่วมในรูปแบบใด
3. รูปแบบการจัดตั้งตามกฎหมาย จำแนกออกเป็น 5 ประเภท คือ
 - 1) ส่วนบุคคล หรือห้างหุ้นส่วนสามัญไม่จดทะเบียน หมายถึง สถานประกอบการที่มีเจ้าของเป็นบุคคลธรรมดาคนเดียว หรือหลายคนรวมกัน
 - 2) ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล หรือห้างหุ้นส่วนจำกัด หมายถึง สถานประกอบการที่จัดตั้งขึ้นโดยคณะบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมทุนกันเพื่อประกอบธุรกิจและรับผิดชอบร่วมกันโดยจดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย
 - 3) บริษัทจำกัด หมายถึง สถานประกอบการที่จัดตั้งขึ้นโดยผู้ริเริ่มคณะหนึ่งและออกหุ้นขายให้แก่ประชาชน เพื่อนำเงินค่าขายหุ้นทั้งหมดมาใช้เป็นเงินทุนสำหรับประกอบธุรกิจและได้จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย โดยต้องมีผู้ริเริ่มก่อการตั้งแต่ 7 คนขึ้นไป
 - 4) องค์กร หรือ รัฐวิสาหกิจ หมายถึง สถานประกอบการที่รัฐบาลเป็นเจ้าของทั้งหมด หรือถือหุ้นเกินกว่ากึ่งหนึ่ง (50% ขึ้นไป)
 - 5) สหกรณ์ หมายถึง สถานประกอบการที่จัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่สมาชิกในรูปสหกรณ์และได้จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ โดยมีคณะผู้ก่อตั้งไม่น้อยกว่า 10 คน
4. รถโดยสารประจำทาง หมายถึง รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารเพื่อสินจ้างตามเส้นทางที่คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกำหนดขึ้น
5. รถโดยสารประจำทาง หมวด 2 หมายถึง รถโดยสารที่วิ่งประจำอยู่ในเส้นทางที่มีจุดเริ่มต้นจากสถานีขนส่งในกรุงเทพมหานคร และไปสิ้นสุดในจังหวัดต่าง ๆ ในส่วนภูมิภาค เช่น กรุงเทพฯ – เชียงใหม่ กรุงเทพฯ – นครสวรรค์ เป็นต้น

6. **รถโดยสารประจำทาง หมวด 3** หมายถึง รถโดยสารที่วิ่งประจำอยู่ในเส้นทางที่มีจุดเริ่มต้นในจังหวัดหนึ่ง และไปสิ้นสุดในอีกจังหวัดหนึ่งในส่วนภูมิภาค ระหว่างเส้นทางอาจผ่านเขตจังหวัดต่าง ๆ จังหวัดเดียวหรือหลายจังหวัดก็ได้ เช่น นครราชสีมา-อุดรธานี สระบุรี-หล่มสัก เชียงใหม่-ตาก เป็นต้น
7. **รถโดยสารประจำทาง หมวด 4** หมายถึง รถโดยสารที่วิ่งประจำอยู่ในเส้นทางที่มีจุดต้นทาง และปลายทางอยู่ระหว่างอำเภอกับจังหวัด หรือระหว่างอำเภอกับอำเภอ และอยู่ภายในเขตจังหวัด เช่น อุบลราชธานี-เขมราฐ ปราจีนบุรี-กบินทร์บุรี หาดใหญ่-สงขลา เป็นต้น
8. **มาตรฐานรถ** หมายถึง ลักษณะของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารตามกฎหมายกระทรวงคมนาคม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2524) คือ
 - 1) **มาตรฐาน 1** หมายถึง รถปรับอากาศพิเศษซึ่งไม่มีที่ขึ้น มีที่เตรียมอาหารและเครื่องดื่ม มีอุปกรณ์ให้เสียงและประชาสัมพันธ์ ห้องสุขภัณฑ์และที่เก็บสัมภาระ
 - 2) **มาตรฐาน 2** หมายถึง รถปรับอากาศที่มีที่นั่งผู้โดยสารเกิน 30 ที่นั่ง ส่วนที่ขึ้น ที่เตรียมอาหารและเครื่องดื่ม ที่เก็บสัมภาระ/อุปกรณ์ให้เสียงและประชาสัมพันธ์อาจจะมีหรือไม่มีก็ได้ แต่ไม่มีห้องสุขภัณฑ์
 - 3) **มาตรฐาน 3** แบ่งออกเป็น 2 มาตรฐานย่อย ดังนี้
 - (1) **มาตรฐาน 3 (ข)** หมายถึง รถธรรมดาที่ไม่มีเครื่องปรับอากาศมีที่นั่งสำหรับผู้โดยสารเกิน 30 ที่นั่ง ที่ขึ้นจะมีหรือไม่มีก็ได้ แต่ไม่มีที่เตรียมอาหารและเครื่องดื่ม ตลอดจนห้องสุขภัณฑ์และที่เก็บสัมภาระ
 - (2) **มาตรฐาน 3 (ค)** หมายถึง รถที่ไม่มีเครื่องปรับอากาศลักษณะรถเป็นรถสองแถว ไม่มีทั้งที่เตรียมอาหารและเครื่องดื่ม ห้องสุขภัณฑ์ ตลอดจนที่เก็บสัมภาระ
9. **เที่ยวการเดินรถ** หมายถึง การเดินรถโดยสารตั้งแต่จุดต้นทางไปจนถึงปลายทาง เรียกว่า "ขาไป" และการเดินรถโดยสาร ซึ่งตั้งต้นจากปลายทางถึงต้นทางเรียกว่า "ขากลับ" ทั้งนี้แต่ละขามีหมายถึง 1 เที่ยว ไม่ว่าจะเป็นขาไป หรือขากลับ
10. **รายรับ** หมายถึง รายรับที่ได้จากการประกอบกิจการขนส่งผู้โดยสารในหมวดรถ 2, 3 และ 4 เท่านั้น รายรับในที่นี้ประกอบด้วย
 - รายรับจากค่าโดยสารที่ได้จากการนำรถไปวิ่งรับส่งผู้โดยสารในเส้นทางที่ได้รับใบอนุญาตฯ
 - จากการนำรถไปวิ่งร่วมในเส้นทางที่ผู้อื่นได้รับใบอนุญาตฯ
 - รายรับที่เก็บจากผู้ประกอบการร่วมที่นำรถมาวิ่งร่วมในเส้นทางที่ตนได้รับใบอนุญาตฯ

ทั้งนี้ไม่รวมถึงค่าจ้างที่ได้จากการขนส่งสินค้า หรือค่าจ้างเหมาบริการรับส่งผู้โดยสารที่นอกเหนือจากการเดินรถประจำเส้นทางที่ได้รับอนุญาต เช่น การรับส่งนักเรียน การรับจ้างนำรถไปทัศนศึกษา รวมทั้งรายรับอื่น เช่น ค่าเช่ารถ/ที่จอดรถ ดอกเบี้ยรับ เป็นต้น

11. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับรถโดยสาร

ยางรถยนต์ หมายถึง เงินที่จ่ายในการซื้อยาง ทั้งยางนอกและยางใน ไม่ว่าจะเป็นยางใหม่ ยางเปอร์เซ็นต์ ยางหล่อดอก หรือ อัดดอก รวมทั้งค่าจ้างหล่อดอก/อัดดอก และ ปะยาง เฉพาะที่ใช้กับรถโดยสารประจำทางเท่านั้น

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับแบตเตอรี่ หมายถึง เงินที่จ่ายเพื่อซื้อแบตเตอรี่ ที่ใช้กับรถโดยสารประจำทาง ค่าน้ำกลั่น ค่าชาร์จ ค่าซ่อมแบตเตอรี่ที่ใช้ประจำอยู่กับรถโดยสารประจำทางเพื่อให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ต่อไป

ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง หมายถึง เงินที่จ่ายสำหรับเป็นค่าเชื้อเพลิง เช่น น้ำมันเบนซิน น้ำมันดีเซล แก๊ส หรืออื่นๆ สำหรับใช้กับรถโดยสารประจำทางที่วิ่งรับ-ส่งผู้โดยสารในเส้นทางต่างๆ

ค่าน้ำมันหล่อลื่น หมายถึง เงินที่จ่ายเป็นค่าน้ำมันหล่อลื่นประเภทต่างๆ เช่น น้ำมันเครื่อง น้ำมันเบรก น้ำมันเกียร์ คลัทช์หรือจารบี ฯลฯ สำหรับใช้กับรถโดยสารประจำทาง

ค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมรถ หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมส่วนต่าง ๆ ของรถยนต์เช่น เครื่องยนต์ เบรก คลัทช์ อะไหล่ต่างๆ ตลอดจนค่าใช้จ่ายในการเคาะ พ่นสี ปะผุ ตัวถังรถ รวมทั้งค่าซ่อม บำรุงรักษา เต็มน้ำยาเครื่องปรับอากาศในรถโดยสารและค่ายกเครื่อง/เปลี่ยนเครื่อง

ค่าใช้จ่ายสิ้นเปลือง หมายถึง เงินที่จ่ายสำหรับซื้ออะไหล่หรือเครื่องใช้ประจำรถยนต์เล็กๆ น้อยๆ ที่ผู้ประกอบการซื้อมาเปลี่ยนเอง หรือให้ผู้อื่นทำให้ ส่วนใหญ่จะเป็นอะไหล่หรือเครื่องใช้ที่มีอายุการใช้งานไม่ถึงปี เช่น ไส้กรองน้ำมันเครื่อง ไส้กรองอากาศ สายพาน หลอดไฟ เป็นต้น

12. ค่าใช้จ่ายสำนักงาน หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการดำเนินธุรกิจหรือการบริหารกิจการ ที่นอกเหนือจากค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับรถโดยสาร เชื้อเพลิง ค่าตอบแทนแรงงาน

ค่าใช้จ่ายสำนักงาน ได้แก่ ค่าเครื่องใช้สำนักงาน ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา ค่าบริการติดต่อสื่อสาร ค่าบริการทางธุรกิจ ค่าเช่าที่ดิน/อาคาร รวมทั้งค่าธรรมเนียม ค่าภาษี ดอกเบี้ยเงินกู้ และค่าใช้จ่ายอื่นๆ

13. ค่าดอกเบี้ย หมายถึง ค่าดอกเบี้ยที่จ่ายเป็นค่าตอบแทนเงินซึ่งกู้มาเพื่อใช้ในธุรกิจการประกอบการขนส่งโดยสารประจำทางเท่านั้น ไม่ว่าจะกู้ยืมมาจากสถาบันการเงินหรือนอกสถาบันการเงินก็ตาม ทั้งนี้ไม่รวมดอกเบี้ยในการผ่อนชำระค่ารถ

14. **ค่าพิมพ์ตั๋วหรือซื้อตั๋วโดยสาร** หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการซื้อ หรือจ้างพิมพ์ตั๋วโดยสาร เพื่อใช้สำหรับออกตั๋วให้แก่ผู้โดยสารตามอัตราค่าโดยสาร
15. **ค่าธรรมเนียมและค่าภาษี** หมายถึง เงินที่ผู้ประกอบการต้องจ่ายให้กับรัฐ เช่น ค่าภาษี รถยนต์ประจำปี ค่าภาษีที่ดินและโรงเรือน ค่าภาษีบำรุงท้องที่ (เฉพาะที่ดินและโรงเรือนส่วนที่ผู้ประกอบการใช้เป็นที่พักประกอบธุรกิจเท่านั้น) ค่าธรรมเนียมต่อสัญญาารร่วม ค่าใบอนุญาตประกอบการ (เฉพาะผู้ได้รับใบอนุญาตฯ) และอื่นๆ

ภาษีรถยนต์ประจำปี หมายถึง ภาษีรถยนต์โดยสารที่ผู้เป็นเจ้าของรถต้องจ่ายเป็นประจำทุกปีให้กับกรมการขนส่งทางบก หรือ สำนักงานขนส่งจังหวัด เพื่อให้เป็นรถโดยสารที่ถูกต้องตามกฎหมาย

ค่าเข้าใช้สถานีขนส่งผู้โดยสาร หมายถึง เงินค่าบริการที่ผู้ประกอบการต้องชำระเป็นค่าธรรมเนียมการเข้าใช้บริการสถานีขนส่งแก่นายสถานีขนส่งทุกครั้ง เมื่อเดินทางตามตารางเดินรถ ออกจากสถานีขนส่งฯ ต้นทางและ/หรือเมื่อรถโดยสารผ่านสถานีขนส่งฯ ระหว่างเส้นทางเดินรถตามที่ได้รับอนุญาต

ค่าวิน หมายถึง เงินที่ผู้ประกอบการรถร่วมจะต้องจ่ายให้แก่ผู้ได้รับใบอนุญาตฯ ทุกครั้งที่เดินทางตามตารางเดินรถ ซึ่งผู้ได้รับใบอนุญาตฯ เป็นผู้จัดให้

ค่าธรรมเนียมต่อสัญญาารร่วม หมายถึง ค่าธรรมเนียมที่ผู้ประกอบการรถร่วม ซึ่งประสงค์จะประกอบกิจการเดินรถโดยสารประจำทางในเส้นทางต่าง ๆ ต้องจ่ายเป็นค่าต่อสัญญาในการขออนุญาตมาวิ่งร่วมกับผู้ได้รับใบอนุญาตฯ เมื่อสัญญาที่ทำไว้หมดอายุลง

ค่าสิทธิการเข้าร่วมเดินรถ หมายถึง เงินค่าธรรมเนียมที่ผู้ประกอบการรถร่วมซึ่งประสงค์จะประกอบกิจการเดินรถโดยสารประจำทางในเส้นทางต่างๆ ต้องจ่ายเมื่อแรกเข้าในการทำสัญญาเพื่อขออนุญาตมาวิ่งร่วม ในการจ่ายค่าบำรุงนี้จะจ่ายเพียงครั้งเดียวหรือผ่อนชำระเป็นงวดๆ ก็ได้

16. **ค่าใช้จ่ายอื่นๆ** หมายถึง รายการค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของธุรกิจนี้ที่มีได้ระบุไว้ข้างต้น ได้แก่ เงินพิเศษที่จ่ายให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ค่าใช้จ่ายสำหรับรถใช้ในสำนักงาน ค่าเบี้ยประชุมกรรมการ รวมทั้งค่าเช่ารถโดยสาร
17. **ค่าตอบแทนแรงงาน** หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ผู้ประกอบการจ่ายให้แก่พนักงาน เป็นค่าตอบแทนในการทำงานได้แก่
 - 1) ค่าจ้าง/เงินเดือน
 - 2) เบี้ยเลี้ยง หมายถึง เงินที่จ่ายเป็นรายวันให้พิเศษนอกเหนือจากค่าจ้าง/เงินเดือน

- 3) เงินส่วนแบ่งจากรายได้ หมายถึง เงินที่จ่ายให้ตามสัดส่วนจากรายรับที่เป็นค่าโดยสารรวมค่าระวางสิ่งของที่เก็บได้
 - 4) ค่าตอบแทนอื่น ๆ และสวัสดิการ เช่น ค่าอาหาร ที่พัก เครื่องแต่งกาย โบนัสค่าล่วงเวลา ค่าเล่าเรียนบุตร ค่ารักษาพยาบาล ค่าเบี้ยประกันชีวิตพนักงาน และ สวัสดิการอื่น ๆ ที่พนักงานได้รับ เป็นต้น
18. **จำนวนพนักงาน** หมายถึง จำนวนพนักงานที่ปฏิบัติงานในกิจการขนส่งโดยสารทั้งที่ได้รับเงินเดือนประจำ หรือค่าจ้างรายวัน หรือได้รับเป็นค่าตอบแทนอื่นๆ รวมทั้งพนักงานที่ปฏิบัติงานโดยมิได้รับค่าจ้าง โดยจำแนกประเภทของพนักงานออกเป็น 4 ประเภท คือ
- 1) **เจ้าหน้าที่ประจำสำนักงาน** หมายถึง บุคคลที่ทำงานอยู่ในสถานประกอบการ ได้แก่ เจ้าหน้าที่บริหาร เสมียนพนักงาน เป็นต้น
 - 2) **เจ้าหน้าที่ประจำรถ** หมายถึง บุคคลที่ทำงานประจำรถ ได้แก่ คนขับรถ พนักงานติดรถ เป็นต้น โดยอาจได้รับค่าตอบแทนเป็นเงินเดือนและ/หรือเงินเปอร์เซ็นต์จากรายได้นอกจากนี้ยังอาจได้รับค่าเบี่ยเลี้ยงและค่าตอบแทนอื่นๆ อีกด้วย
 - 3) **ช่างเครื่องยนต์และพนักงานซ่อมรถ** หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่ในการตรวจซ่อมเครื่องยนต์ของรถที่ใช้ในการประกอบการขนส่ง
 - 4) **เจ้าหน้าที่อื่นๆ** หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่อื่นๆ นอกเหนือจาก 3 ประเภทข้างต้น ได้แก่ นายตรวจ ผู้ปล่อยรถ(จัดคิว) ผู้จับเวลา นายท่า เป็นต้น
19. **สินทรัพย์ถาวร** หมายถึง สินทรัพย์คงทนที่ผู้ประกอบการหรือหน่วยธุรกิจจัดหา จัดสร้าง หรือซื้อมาเพื่อใช้ในการให้บริการ ไม่รวมสินทรัพย์ที่ใช้ส่วนตัวและที่ใช้ในครัวเรือน สินทรัพย์ถาวรเหล่านี้โดยทั่วไปจะต้องมีอายุใช้งานมากกว่า 1 ปี และมีมูลค่าสูงพอสมควร (มากกว่า 1,500 บาท) ทั้งนี้ไม่รวมค่าขนส่ง ค่าติดตั้งเพื่อให้สินทรัพย์นั้นใช้งานได้
20. **ค่าเสื่อมราคา** หมายถึง ค่าเสื่อมราคาโดยใช้หลักการบัญชี ที่ผู้ประกอบการจัดทำขึ้นประจำปี 2541 หากผู้ประกอบการไม่ได้จัดทำบัญชีไว้ให้นำมูลค่าสินทรัพย์ที่ซื้อมาหารด้วยอายุการใช้งานที่คาดหมาย
21. **สิ่งก่อสร้าง** ได้แก่ อาคารสำนักงาน อาคารโรงงาน อาคารคลังสินค้า อาคารโรงเก็บยานพาหนะ เป็นต้น ซึ่งมูลค่าของสิ่งก่อสร้าง หมายถึง มูลค่าของการก่อสร้างซึ่งเริ่มตั้งแต่การออกแบบ การปรับพื้นที่ การวางรากฐานโครงสร้างอาคารจนถึงค่าตกแต่งทาสี ตกแต่งภายใน และส่วนตกแต่งชนิดที่ติดถาวรกับอาคาร แต่ไม่รวมค่าที่ดินและเฟอร์นิเจอร์ต่างๆ
22. **เครื่องมือ เครื่องใช้** ได้แก่ เครื่องมือซ่อมและบำรุงยานพาหนะ และเครื่องใช้สำนักงาน เช่น เครื่องปรับอากาศ ตู้เย็น พัมพ์ดีด เครื่องถ่ายเอกสาร โต๊ะเก้าอี้ ตู้เอกสาร เป็นต้น

23. ยานพาหนะ ได้แก่ ยานพาหนะทุกชนิด เช่น รถบรรทุก รถโดยสาร รถยนต์นั่ง (เฉพาะที่ใช้ในกิจการขนส่ง)
24. อายุการใช้งานที่คาดหมาย หมายถึง ช่วงเวลาที่สินทรัพย์ สามารถให้ผลผลิต หรือนำมาให้บริการได้

โดยทั่วไปรถยนต์โดยสารที่ให้บริการ มีอยู่ทั้งรถเก่าและใหม่ ถ้าเคยทำการเปลี่ยนเครื่องหรือยกเครื่องแล้ว ถือว่ารถยนต์คันนั้นสิ้นสุดอายุการใช้งานเพียงระยะเวลานั้น หลังจากนั้นจะต้องเริ่มคิดอายุการใช้งานของรถคันนั้นใหม่ การนับอายุการใช้งาน สรุปได้ดังนี้

- 1) ในกรณีที่รถคันนั้นไม่เคยยกเครื่องหรือ เปลี่ยนเครื่องเลย ให้เริ่มนับอายุการใช้งาน ตั้งแต่ซื้อครั้งแรก จนกระทั่งถึงเวลาที่คาดว่าจะไม่สามารถนำรถออกวิ่งไปได้
- 2) ถ้ารถคันนั้นได้ทำการยกเครื่อง หรือเปลี่ยนเครื่องแล้ว ให้เริ่มนับอายุการใช้งาน ตั้งแต่เมื่อมีการยกเครื่อง หรือเปลี่ยนเครื่องครั้งสุดท้าย จนถึงเวลาที่คาดว่าจะไม่สามารถนำรถไปใช้ได้ต่อไป